dosarul nr.2-2880/24
2-24020466-12-2-21022024

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

03 decembrie 2024 mun.Chișinău
Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
preşedintele şedinţei, judecătorul Lupașcu Natalia
grefier Ganzur Cristiana

examinând în şedinţă publică, în procedură contencioasă, cauza civilă la acţiunea depusă de Dimitrov Alexei către Bocan Cristina privind încasarea prejudiciului moral cauzat, compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Argumentele și cerințele reclamantului

La 19 februarie 2024, avocatul Codreanu Elena, acționând în interesele reclamantului Dimitrov Alexei, a depus cerere de chemare în judecată către Bocan Cristina privind încasarea prejudiciului moral cauzat, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea poziției sale a indicat că la data de 21.12.2021 a fost emis proces - verbal cu privire la contravenție MAIO5460726 potrivit căruia, a fost constatată comiterea de către pîrîta Bocan Cristina în privința reclamantului Dimitrov Alexei, faptei prevăzute la art.70 alin.(l) Cod contravențional al RM, adică calomnia, cu aplicarea sancțiunii sub formă de amendă în mărime de 2500 lei.

Fapta ilicită, comisă de către pîrîta Bocan Cristina, a fost constatată și documentată în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Consideră că reclamatului Dimitrov Alexei prin aceasta i-au fost încălcate drepturile la onoare și demnitate, fiind acuzat în public de furt de bani.

La data de 06.01.2022, pîrîta Bocan Cristina a depus contestație împotriva procesului - verbal cu privire la contravenție și a Deciziei de sancționare MAIO5460726 potrivit căruia, a fost constatată comiterea de către pîrîta Bocan Cristina în privința reclamantului Dimitrov Alexei, faptei prevăzute la art.70 alin.(l) Cod contravențional, adică calomnia, cu aplicarea sancțiunii sub formă de amendă în mărime de 2500 lei.

Notează că la data de 14.09.2023 de către Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a fost respinsă ca neîntemeiată contestația depusă de către Bocan Cristina împotriva Procesului-verbal cu privire la contravenție și a Deciziei de sancționare seria/nr. MAIO5460726 din

21.12.2021, în baza art.70 alin.(l) Cod contravențional. Hotărîrea a devenit definitivă la data de 02.10.2023.

Invocă prevederile Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Zililberg vs Moldova, Curtea a statuat că contravenția constituie o infracțiune minoră și se bucură de acoperire procesuală a drepturilor fundamentale ale omului stipulate în CEDO.

Prin urmare, pentru prejudiciul moral cauzat prin contravenție este responsabilă persoana care a comis-o.

Accentuează că în adresa pârâtei Bocan Cristina au fost expediate mai multe cereri prealabile cu privire la compensarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție în suma de 15 000 lei, dar au rămas nesatisfăcute, fiind nevoit să se adreseze reclamantul în instanța de judecata pentru își apăra drepturile sale.

Solicită reclamantul încasarea din contul lui Bocan Cristina a prejudiciului moral cauzat prin contravenție în sumă de 15 000 lei, compensarea cheltuielilor de judecată, care vor fi suportate pe această cauză de către pârât.

În drept, reclamantul își întemeiază acțiunea pe prevederile art. art. 19 alin.(l), art.2036 alin.(1)-(3),art. 2037 Cod civil, art.45 alin.(l) Cod contravențional.

Cererea de concretizare

La 28.05.2024, avocatul Codreanu Elena care acționează în interesele reclamantului Dimitrov Alexei, prin intermediul cancelariei a depus o cerere suplimentară (f.d.28-30) invocând următoarele.

Prejudiciul moral cauzat prin contravenție se referă la suferința emoțională, psihologică sau morală pe care o persoană o poate experimenta ca urmare a încălcării legii sau a regulilor, clasificate ca fiind contravenții. Aceasta poate implica diverse situații, cum ar fi discriminarea, insultele, agresiunea verbală sau alte acțiuni care încalcă drepturile sau demnitatea unei persoane.

Accentuează că fapta ilicită comisă de către pârâta Bocan Cristina a fost constatată în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Reclamantului Dimitrov Alexei, prin aceasta, i-au fost încălcate drepturile la onoare și demnitate, fiind acuzat în public de furt de bani.

Dreptul la onoare și demnitate este un concept fundamental în dreptul internațional și în majoritatea sistemelor juridice naționale. Acest drept protejează integritatea personală și morală a individului și îi conferă fiecărei persoane dreptul de a fi tratată cu respect și demnitate în toate aspectele vieții lor.

Notează că dreptul la onoare și demnitate se referă la dreptul fiecărei persoane de a fi tratată cu respect și demnitate, fără a fi supusă la insulte, umilințe sau alte acțiuni care ar putea afecta integritatea lor personală sau morală.

Cu referire la protecția legală, în multe țări, dreptul la onoare și demnitate este protejat de legislație și poate fi invocat în instanță în cazul în care acest drept este încălcat. Legislația poate oferi remedii legale, cum ar fi despăgubiri sau interdicții împotriva comportamentelor care încalcă acest drept.

Dreptul la onoare și demnitate se aplică într-o varietate de contexte, inclusiv în domeniul muncii, în mass-media, în relațiile interpersonale și în alte domenii ale vieții sociale. Acesta protejează persoanele împotriva discriminării, hărțuirii, calomniei sau defăimării. În unele cazuri, dreptul la onoare și demnitate poate intra în conflict cu alte drepturi, cum ar fi libertatea de exprimare sau libertatea presei. în astfel de situații, este

important ca instanțele să efectueze o balanță între diferite drepturi fundamentale pentru a ajunge la o decizie echilibrată și justă.

Dreptul la onoare și demnitate este recunoscut și protejat la nivel internațional prin diverse tratate și convenții, cum ar fi Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Accentuează că dreptul la onoare și demnitate este un element central al demnității umane și al respectului pentru persoana umană, și este esențial pentru protejarea integrității și bunăstării individuale.

Într-un context legal, reclamantul poate solicita despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit ca urmare a unei contravenții. Acest lucru ar putea include compensarea pentru stresul, anxietatea, umilința sau alte suferințe emoționale cauzate de acțiunile pârâtului. Despăgubirile pentru prejudiciul moral pot fi acordate în funcție de gravitatea contravenției, impactul asupra reclamantului și circumstanțele individuale ale cazului.

Având în vedere suferința emoțională și psihologică cauzată de acțiunile/inacțiunile pârâtei, solicită acordarea unei compensații în mărime de 15 000 lei pentru prejudiciul moral suferit de către reclamantul Dimitrov Alexei.

Poziția pârâtei

Prin cererea din 07.11.2024, pârâta Bocan Cristina și-a expus poziția cu privire la acțiunea depusă de reclamantul Dimitrov Alexei (f.d.63).

Referitor la cererea de chemare în judecată, afirmă că o recunoaște parțial și este de acord să achite în beneficiul reclamantului suma de 1000 lei, considerând că aceasta va constitui o satisfacție echitabilă.

Referitor la situația faptică menționează că ceea ce a dorit să transmită a fost o întrebare, bazată pe o situație ce părea a fi ambiguă la acel moment, și nu o afirmație certă cu privire la comportamentul sau faptele domnului Dimitrov.

Notează că regretă sincer dacă această expunere a fost interpretată sau percepută într-un mod care a creat impresia de calomnie sau defăimare. Dacă prin cuvintele acesteia a cauzat vreo neînțelegere, își exprimă regretul profund pentru acest lucru. Sub nici o formă nu a avut intenția de a calomnia nici pe cet.Dimitrov și nici pe nimeni altcineva, considerându-se o persoană neconflictuală, nefiind implicată în alte cazuri, situații, dosare de acest gen.

Mai mult ca atît, nu a fost avertizată de nimeni din jurul său cu privire la posibilele interpretări ale cuvintelor acesteia că ar calomnia, și în acel moment nu a realizat că ar putea exista o astfel de acțiune, precum i-a reproșat în mod expres - acțiunea de calomnie, ceea ce înseamnă ca nimeni nici nu au fost atenți la replicile schimbate între pârâtă și reclamant.

Accentuează că regretă că a apărut această neînțelegere și că nu a dorit sa provoace vreun prejudiciu. Iar în viitor, va fi mult mai atentă la modul de exprimare și la provocări, pentru a preveni orice posibilă confuzie sau interpretare eronată.

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată

În şedinţa de judecată, reclamantul Dimitrov Alexei și reprezentantul acestuia, avocatul Codreanu Elena au susținut cererea de chemare în judecată pentru motivele de fapt și de drept invocate, solicitând admiterea acesteia în volum integral, precum și compensarea cheltuielilor de transport. Suplimentar, reclamantul a menționat că pârâta nu a adus scuze. Obiectul litigiului este repararea prejudiciului cauzat prin contravenție, importanța aducerii scuzelor - fapta a avut loc în public, deci pârâta urma să publice cel puțin un mesaj pe rețelele de socializare cu scuze, unica formă de compensare a prejudiciului este prin satisfacția bănească. Afirmă că la evaluarea prejudiciului a ținut cont și de starea financiară a

pârâtei, în examinarea cauzei contravenționale la fel a fost prejudiciat, a pierdut foarte mult timp .

Reprezentantul pârâtei, avocatul Mișcoi Mihail a pledat pentru respingerea acțiunii, ca fiind neîntemeiată, menționînd că nu a fost probat faptul cauzării prejudiciului.

Aprecierea instanței de judecată

Audiind participanții la proces, examinând probele și materialele administrate pentru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată reține următoarele.

În conformitate cu art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Iar în conformitate cu prevederile art. 130 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În ședința de judecată instanța a constatat că la data de 21.12.2021 a fost emis proces - verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAIO5460726 potrivit căruia, a fost constatată comiterea de către pârâta Bocan Cristina în privința reclamantului Dimitrov Alexei, faptei prevăzute la art.70 alin.(l) Cod contravențional, cu aplicarea sancțiunii sub formă de amendă în mărime de 2500 lei (f.d.11 verso).

La data de 06.01.2022, pârâta Bocan Cristina a depus contestație împotriva procesului - verbal cu privire la contravenție și deciziei de sancționare seria/nr. MAIO5460726.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 14.09.2023 a fost respinsă ca neîntemeiată contestația depusă de către Bocan Cristina, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei de sancționare seria/nr. MAIO5460726 din 21.12.2021 (f.d.12 verso-15).

În concordanță cu prevederile art. 45 alin.(1) Cod contravențional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție.

Astfel, instanța atestă că pârâta Bocan Cristina a fost atrasă la răspundere contravențională și sancționată pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 70 alin.(l) Cod contravențional, cu aplicarea sancțiunii sub formă de amendă în mărime totală de 50 unități convenționale.

Potrivit art. 19 alin. (1) – (3) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice

și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

În acord cu art. 1998 alin.(1) Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Totodată art. 2025 alin. (1) Cod civil, reglementează că repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare (transmiterea unui bun de același gen și de aceeași calitate, repararea bunului deteriorat etc.), iar dacă aceasta nu este cu putință ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părților sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărâre judecătorească.

De asemenea, potrivit prevederilor art. 2036 alin.(1), (2) Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Așadar, potrivit dispozițiilor art. 2037 alin.(1)-(3) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, lând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Din conținutul normelor legale enunțate anterior se deduce că răspunderea delictuală se angajează în rezultatul încălcării unei obligații legale cu caracter general (născută dintr-un raport civil absolut), care revine tuturor – de a nu leza drepturile altora prin fapte ilicite.

La fel, instanța de judecată relevă că pentru apariția răspunderii delictuale este necesar să fie întrunite cumulativ elementele delictului civil și anume: prejudiciul (patrimonial/ moral), fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția.

Raportând circumstanțele de fapt stabilite în baza materialele cauzei, instanța de judecată determină cu certitudine că raportul litigios dintre părți se încadrează în materia juridică a răspunderii civile delictuale.

În acest sens, instanța de judecată stabilește cert că Bocan Cristina, prin faptele sale contravenționale, a acționat din culpă în sensul prejudicierii reclamantului, prin atingerile aduse drepturilor acestuia.

Instanța de judecată atestă fără echivoc că Dimitrov Alexei este îndreptățit în speță să pretindă repararea prejudiciului moral cauzat de pârâta Bocan Cristina prin fapta comisă, iar cuantumul compensației pentru prejudiciul moral suferit de aceasta urmează a fi evaluat, ţinîndu-se cont de durata menţinerii consecinţelor vătămării, intensitatea suferințelor psihice, importanţa valorii morale lezate pentru persoana vătămată, de măsura în care această compensaţie îi poate acorda o anumită satisfacţie.

Prejudiciul moral cauzat reclamantului de către pârâta Bocan Cristina se exprimă, așa cum relatează aceasta în ședința de judecată, prin faptul că a generat lui Dimitrov Alexei stări de suferință emoțională și psihologică.

Instanța subliniază că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, iar compensaţia pentru prejudiciul cauzat trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

Respectiv, fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-şi estimeze prejudiciul adus, însă doar instanţa de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de criteriul reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimă.

Totodată, durata consecințelor contravenției, gravitatea și intensitatea suferințelor reclamantului Dimitrov Alexei nu au fost relevate instanței de judecată, aspect care reduce din puterea probației pentru determinarea cuantumului prejudiciului moral cauzat.

Se atestă că expunerile părții reclamante sunt formulate generic, fără o analiză detaliată a factorilor de prejudiciere morală, intensității suferințelor, felul în care reclamantul a perceput starea în urma comiterii contravenției de către pârâtă.

În concluzie, reclamantul nu a prezentat careva înscrisuri sau alte probe concludente, pertinente și verosimile, ce ar confirma faptul cauzării prejudiciului moral în cuantumul solicitat prin cererea de chemare în judecată înaintată.

Corespunzător, prin prisma criteriilor enumerate supra, instanța de judecată menționează că reclamantul Dimitrov Alexei inevitabil a suportat un anumit grad de neliniște, însă suma solicitată pentru repararea prejudiciului în cuantum de 15 000 lei este exagerată.

Considerente din care instanța va admite parțial pretenția privind încasarea prejudiciului moral și va încasa de la Bocan Cristina suma de 1000 lei cu titlu de reparare a prejudiciu moral cauzat prin contravenție, în rest pretențiile reclamantului de compensare a prejudiciului moral în partea ce excede suma adjudecată, se resping ca fiind neîntemeiate.

Referitor la cheltuielile de judecată

În conformitate cu art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În cadrul examinării cauzei reclamantul a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată suportate și anume cheltuielilor de transport în suma de 972 lei, ce reprezintă costul abonamentului pentru transport public nr.007064 pentru perioada ianuarie-iunie 2024 (f.d.16 verso).

La acest compartiment, instanța evidențiază că în concordanță cu art.90 lit.d) CPC, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de transport şi de cazare suportate de părţi şi de alţi participanţi la proces în legătură cu prezentarea lor în instanţă.

Analizînd cerința reclamantului prin prisma prevederilor legale enunțate, instanța conchide că aceasta este una neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

La caz instanța reține că pentru a fi aplicabile prevederile art.90 CPC, cheltuielile de transport urmau a fi suportate de reclamant în legătură cu prezentarea acestuia în instanţă nemijlocit în cadrul prezentei cauze civile.

Însă la caz, conform bonului fiscal nr.0062 din 31.12.2023 este cert că reclamantul, achitând suma de 972 lei, a procurat abonamentului nr.007064 ce permite deplasarea pasagerului în transport public în număr nelimitat în perioada ianuarie-iunie 2024, fiind utilizat zilnic în scopuri personale ale reclamantului, fapt care nu a fost negat de reclamant.

Totodată, prezenta cerere de chemare în judecată a fost depusă la 19.02.2024, deci după procurarea abonamentului menționat. În concluzie, se atestă că reclamantul nu a prezentat nici un argument plauzibil ce ar permite instanței de a determina legătura cauzală între procurarea abonamentului la transport și procesul judiciar inițiat.

În conformitate cu art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Prin urmare, odată ce potrivit art. 85 alin. (1) din Codul de procedură civilă, reclamantul a fost scutit de drept de la plata taxei de stat la înaintarea acestei acțiuni în justiție, în conformitate cu prevederile art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța va încasa din contul pârâtei Bocan Cristina în beneficiul statului suma de 150 lei cu titlu de taxă de stat. De , instanța dispune din aceleași considerente încasarea din contul pârâtei Bocan Cristina a taxei de timbru și anume suma de 200 lei în contul Judecătoriei Chișinău.

În conformitate cu prevederile art.238-241 CPC al R.M. instanţa de judecată,

hotărăşte:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Dimitrov Alexei către Bocan Cristina privind încasarea prejudiciului moral cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Bocan Cristina în beneficiul lui Dimitrov Alexei suma de 1 000 (una mie) lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest pretențiile se resping, ca neîntemeiate.

Se încasează de la Bocan Cristina în bugetul de stat suma de 150 (una sută cinzeci) lei cu titlu de taxa de stat.

Se încasează de la Bocan Cristina în contul Judecătoriei Chișinău suma de 200 (două sute) lei cu titlu de taxa de timbru.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de apel în Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Lupașcu Natalia